УДК: 336.27:336.1

Державний борг та його вплив на фінансову безпеку країни

Зінченко Олександр,
здобувач вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У тезах досліджується сутність державного боргу та його значення для функціонування фінансової системи держави. Розглядаються основні причини виникнення державного боргу, його структура, а також вплив на рівень фінансової безпеки країни. Особлива увага приділяється ризикам, що виникають унаслідок зростання боргових зобов'язань держави, та важливості ефективної боргової політики для забезпечення стабільності макроекономічного розвитку.*

Ключові слова: *державний борг, фінансова безпека держави, боргова політика, бюджетний дефіцит, макроекономічна стабільність.*

У сучасних економічних умовах державний борг виступає одним із ключових інструментів реалізації фінансової політики держави. Багато країн використовують державні запозичення як джерело фінансування бюджетного дефіциту, виконання державних програм та підтримки стабільного економічного розвитку.

Згідно з чинним законодавством України, державний борг визначається як сукупність боргових зобов'язань держави щодо повернення отриманих і непогашених кредитів та позик, що виникають у процесі здійснення державних запозичень [1]. Кредиторами можуть виступати як внутрішні, так і зовнішні суб'єкти, серед яких міжнародні фінансові організації, банківські установи, інші держави, а також інвестори.

Однією з головних причин виникнення державного боргу є дефіцит державного бюджету. У ситуації, коли державні витрати перевищують обсяг доходів бюджету, уряд змушений залучати додаткові фінансові ресурси шляхом запозичень [2]. Залучені кошти можуть спрямовуватися на фінансування соціальних програм, розвиток інфраструктурних проєктів, підтримку економічної діяльності або покриття поточних бюджетних видатків.

За умови помірного рівня державний борг може мати позитивний вплив на економічний розвиток країни. Завдяки використанню позикових коштів держава отримує можливість реалізовувати значні інвестиційні проєкти, стимулювати економічне зростання та підтримувати фінансову стабільність.

Водночас значне збільшення державного боргу створює суттєві ризики для фінансової безпеки держави. Передусім зростають витрати на обслуговування боргу, що призводить до скорочення бюджетних ресурсів, які могли б бути спрямовані на розвиток соціальної сфери, освіти, медицини та інших важливих галузей.

Одним із важливих індикаторів оцінювання боргового навантаження є співвідношення державного боргу до валового внутрішнього продукту (ВВП). Даний показник використовується для визначення рівня боргової стійкості економіки та оцінки потенційних фінансових ризиків [3].

Таким чином, ефективне управління державним боргом передбачає контроль за обсягами державних запозичень, оптимізацію структури боргових зобов'язань та підвищення результативності використання залучених фінансових ресурсів. Проведення виваженої боргової політики сприяє зміцненню фінансової безпеки країни та забезпеченню стабільного економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України. URL: https://zakon.rada.gov.ua
2. Міністерство фінансів України. Державний та гарантований державою борг. URL: https://mof.gov.ua
3. Міністерство фінансів України. Статистика державного боргу України. URL: https://mof.gov.ua

Анотація: *The thesis examines the essence of public debt and its importance for the functioning of the state's financial system. The main causes of public debt, its structure, and the impact on the level of financial security of the country are considered. Particular attention is paid to the risks arising from the growth of public debt obligations and the importance of effective debt policy to ensure the stability of macroeconomic development.*

Ключові слова: *public debt, financial security of the state, debt policy, budget deficit, macroeconomic stability.*

Науковий керівник:
Сіренко Н. М.,
д-р екон. наук, професорка, завідувачка кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет